

Fair Trade Authority
Curaçao

Jaaragenda 2018

Fair Trade Authority Curaçao

Willemstad, 6 februari 2018

Voorwoord

Voor u ligt de eerste jaaragenda van de Fair Trade Authority Curaçao ("FTAC"). In deze jaaragenda geeft de FTAC aan welke onderwerpen in 2018 voor haar prioriteit krijgen naast haar andere wettelijke verplichtingen. De FTAC doet dit om zo transparant mogelijk te zijn over haar activiteiten en werkwijze.

De concurrentieregels van de Landsverordening inzake concurrentie zijn in werking getreden op 1 september 2017. Dit betekent dat 2018 het eerste volle jaar is dat de FTAC toezicht houdt op deze concurrentieregels. In 2017 heeft de FTAC veel tijd gestoken in voorlichting aan bedrijven, adviseurs en brancheverenigingen. Ook heeft de FTAC bedrijven en brancheverenigingen ondersteund om vrijwillig te voldoen aan de nieuwe regels.

In 2018 zal de nadruk van de activiteiten van de FTAC komen te liggen op het verrichten van onderzoek. Dit kan zowel sectoronderzoek zijn om beter inzicht te krijgen in markten, als opsporingsonderzoek naar mogelijke overtredingen.

In voorbereiding op deze jaaragenda zijn diverse stakeholders geconsulteerd, zoals de consumentenorganisatie, de werkgeversorganisaties, de vakcentrales en de Minister van Economische Ontwikkeling. Ook heeft de FTAC een brede publieksconsultatie gehouden. Dit alles om te bewerkstelligen dat de FTAC sectoren prioriteert die vanuit maatschappelijk perspectief aandacht behoeven en waarbij het nut voor de maatschappij voorop staat.

De missie van de FTAC is markten laten werken, in het belang van de consumenten in Curaçao. Goed werkende markten, waar sprake is van vrije en onvervalste concurrentie, bevorderen lagere prijzen, economische groei en meer werkgelegenheid. De economie van Curaçao is hiermee gediend.

De FTAC heeft op basis van de Landsverordening inzake concurrentie uitgebreide onderzoeks- en sanctiebevoegdheden. Wanneer bedrijven echter vrijwillig hun gedrag willen aanpassen aan de nieuwe concurrentieregels geeft de FTAC daar de voorkeur aan. Met bedrijven en brancheverenigingen die zelf naar de FTAC toekomen wil de FTAC samenwerken op basis van vertrouwen. Hierbij kunnen afspraken gemaakt worden over gedragsverandering waar nodig. Als bedrijven echter in het geheim afspraken maken om de concurrentie te beperken of afspraken met de FTAC schenden zal de FTAC niet nalaten haar sanctiebevoegdheden in te zetten.

Namens de FTAC wil ik alle partijen die input hebben gegeven voor deze jaaragenda bedanken. Deze input helpt ons om de concurrentieproblemen aan te pakken die consumenten het meest raken.

Drs. Alberto G. Romero
Voorzitter FTAC

1 Inleiding

Het jaar 2018 wordt een uitdagend jaar op het gebied van concurrentie. Concurrentietoezicht is nieuw voor Curaçao. Bedrijven, brancheverenigingen en hun adviseurs moeten vaak nog wennen aan het idee van concurrentietoezicht en de stimulans die dat geeft voor de economie. De onzekerheid die bij concurrentie hoort geeft echter niet alleen uitdagingen maar creëert ook kansen om (nog) succesvoller te zijn.

De missie van de FTAC is markten laten werken. Dat betekent dat de FTAC concurrentie stimuleert. Concurrentie leidt tot lagere prijzen, meer keuze, innovatie en meer concurrentiekracht van Curaçao ten opzichte van andere landen. De consument en bedrijven profiteren daarvan. Gezonde concurrentie draagt bij aan de welvaart in Curaçao. Dat is uiteindelijk waar de FTAC het voor doet.

De FTAC doet dit door concurrentiebelemmeringen weg te nemen. Daarvoor heeft zij wettelijke bevoegdheden op basis van de Landsverordening inzake concurrentie.

De Landsverordening inzake concurrentie bevat de volgende concurrentieregels:

- een verbod op concurrentiebeperkende afspraken (art. 3.1.);
- een verbod op het misbruik maken van een machtspositie (art. 4.1.); en
- de meldingsplicht voor bepaalde fusies, overnames en joint ventures (art. 5.2.).

Op basis van deze regels houdt de FTAC toezicht op alle ondernemingen die actief zijn op de Curaçaose markt. Verder doet de FTAC uit eigen beweging marktonderzoek om een beter inzicht te krijgen in markten. De FTAC kan ook de overheid gevraagd en ongevraagd adviseren over vraagstukken die te maken hebben met concurrentie.

De FTAC wil midden in de samenleving staan en de belangrijkste concurrentieproblemen aanpakken. De FTAC is hierbij voorspelbaar waar het kan, en onvoorspelbaar waar het moet. Waar mogelijk werkt de FTAC daarbij samen met andere toezichthouders. Bij deze ambitie past het om op reguliere basis de belangrijkste stakeholders van de FTAC te consulteren over aandachtsgebieden op het gebied van concurrentie.

In de periode november 2017 – januari 2018 heeft de FTAC via een openbare consultatie input gekregen van stakeholders voor het opstellen van de jaaragenda van 2018. Mede op basis daarvan zijn in deze agenda prioriteiten gesteld. Echter, de prioriteiten van de FTAC kunnen op basis van concrete klachten, tips en signalen gedurende het jaar verschuiven of worden uitgebreid.

Als de FTAC signalen of klachten krijgt van mogelijke overtredingen zal de FTAC deze onderzoeken. Vastgestelde overtredingen zal de FTAC beëindigen. Bij voorkeur lost de FTAC problemen op door vrijwillige aanpassing na overleg. Wanneer dit niet mogelijk of wenselijk is kan de FTAC andere wettelijke instrumenten inzetten zoals haar bevoegdheid tot het opleggen van boetes tot maximaal 10% van de jaaromzet.

2 Sectoren

2.1 Het werk van de Fair Trade Authority Curaçao

Markten functioneren niet altijd naar behoren. Oorzaken daarvan kunnen bestaan uit afspraken tussen concurrenten die de concurrentie beperken of misbruik van een machtspositie door een dominante onderneming. Consumenten worden hierdoor benadeeld.

Consumenten kunnen *direct* worden benadeeld doordat ondernemingen kartelafspraken maken met als gevolg hogere prijzen of minder keuzemogelijkheden. Benadeling kan ook *indirect* plaatsvinden. Bijvoorbeeld als ondernemingen onderling afspraken maken over prijzen voor producten of diensten die zij in rekening brengen. Of wanneer ondernemingen bij (overheid)aanbestedingen werk onder elkaar verdelen in plaats van te concurreren om de opdracht. Verder kunnen ondernemingen met een machtspositie hun macht misbruiken door hun afnemers uit te buiten of (potentiële) concurrenten van de markt uit te sluiten. Ook dit is economisch schadelijk. Bedrijven zullen de meerkosten van dit handelen doorberekenen in de prijzen voor consumenten, en de overheid kan genoodzaakt zijn hogere kosten door te berekenen in hogere belastingen. Dit betekent dat de consument uiteindelijk de dupe is van deze gedragingen.

De FTAC lost concurrentieproblemen op met als doel lagere prijzen, economische groei en meer werkgelegenheid. De FTAC geeft prioriteit aan concurrentieproblemen die het meeste effect hebben op consumenten, welvaart en economische groei. Hoe groter het effect, hoe eerder en krachtiger de FTAC zal optreden.

Het optreden van de FTAC kan op twee manieren:

- het voorkomen van concurrentiebelemmeringen door preventief toezicht; en
- het tegengaan van concurrentiebeperkende gedragingen door handhaving (repressief toezicht)

De concurrentieregels zijn pas van kracht sinds 1 september 2017. De FTAC begrijpt dat in deze beginperiode voorlichting en 'guidance' nodig is om gedragsverandering te realiseren bij bedrijven. De FTAC heeft mede daarom een voorkeur voor preventief toezicht waarbij bedrijven zich vrijwillig aanpassen aan de nieuwe regels. Dit kunnen bedrijven zelfstandig doen, maar de FTAC is er ook om voorlichting te geven en te helpen bij deze aanpassingen. Adequate voorlichting, zowel met betrekking tot het uitleggen van de regels in algemene zin als in concrete gevallen, draagt daaraan bij.

Een zwaarder middel is de bevoegdheid van de FTAC om preventieve maatregelen op te leggen. De FTAC kan dit doen om misbruik van machtspositie te voorkomen. De FTAC geeft echter de voorkeur aan vrijwillige aanpassing aan de regels. Maar als noodzakelijk zal de FTAC deze bevoegdheid inzetten.

Als preventief toezicht niet de gewenste resultaten oplevert kan de FTAC handhavend of *repressief* optreden tegen concurrentiebeperkende gedragingen die direct of indirect ten koste gaan van consumenten. Ook ondernemingen hebben er voordeel bij dat de FTAC optreedt tegen gedrag van concurrenten, leveranciers of afnemers dat de concurrentie beperkt.

Het optreden van de overheid kan ook gevolgen hebben voor de concurrentie, bijvoorbeeld door bestaande of voorgenomen wet- en regelgeving. De FTAC kan als deskundige autoriteit deze gevolgen in kaart brengen en waar nodig adviseren. Gevraagd en ongevraagd.

Dit is in het kort het werk van de FTAC.

2.2 Prioriteiten voor 2018

Prioriteit 1: de financiële sector en de bouw als prioriteitsectoren

Voor de keuze van de focussectoren voor de jaaragenda 2018 heeft de FTAC onder meer gekeken naar de input uit het consultatieronde en de wegingscriteria, die genoemd zijn in de Memorie van Toelichting bij de Landsverordening:

- bijdrage van de sector aan de economische groei en werkgelegenheid van Curaçao;
- zichtbaarheid en voelbaarheid van de sector voor de consument; en
- mededingingsrisico's / bestaande problemen met de mededinging.

De FTAC heeft op basis hiervan de **financiële sector** en de **bouwsector** als geprioriteerde sectoren gekozen voor 2018.

De financiële sector en de bouwsector zijn in beginsel gevoelig voor concurrentievervalsingen en het economisch belang - inclusief het consumentenbelang - is groot.

Iedere consument heeft direct te maken de financiële sector, bijvoorbeeld bij het dagelijkse betalingsverkeer en het afsluiten van een lening of een verzekering.

Met de bouwsector hebben consumenten ook veel te maken, direct en ook indirect. Iedere consument heeft tenminste indirect te maken met de bouwsector doordat de overheid een belangrijke opdrachtgever is voor (openbare) aanbestedingsprocedures in de bouw. De belastingbetaler is uiteindelijk degene die de kosten van overheidsopdrachten betaalt.

Voor beide sectoren is belangrijk dat eventuele concurrentieproblemen die tot onnodige hoge kosten leiden worden aangepakt. Aanwijzing als geprioriteerde sector betekent dat de FTAC dit jaar bijzondere aandacht heeft voor mogelijke concurrentieproblemen in deze sectoren. Deze aandacht kan bestaan uit: (i) marktonderzoek naar hoe deze markten werken en waar de concurrentierisico's zitten; en (ii) opsporingsonderzoeken als er signalen zijn van mogelijke overtredingen.

Prioriteit 2: zelfregulering door branches als sector overstijgend thema

De FTAC kiest naast twee prioriteitsectoren ook een sectoroverstijgend thema, namelijk **zelfregulering door branches**. In 2017 is de FTAC al begonnen met voorlichting en onderzoeken van brancheregelingen en zij zal hier in 2018 mee doorgaan.

Belangrijk is dat branches zelf de FTAC benaderen en openheid van zaken geven. Branches die vrijwillig regelingen, afspraken en gedragingen willen aanpassen aan de concurrentieregels kunnen hierover afspraken maken met de FTAC. De FTAC kan hierbij een ondersteunende rol vervullen. Eventuele overtredingen zullen moeten worden beëindigd, tenzij bijvoorbeeld een ontheffing kan worden aangevraagd. Branches die niet uit eigen beweging naar de FTAC komen, lopen het risico dat de FTAC een formeel onderzoek zal starten en handhavend zal optreden.

Prioriteit 3: advisering aan de overheid over wet- en regelgeving

Een derde prioriteit is de **adviesering aan de overheid**. Naast adviesaanvragen van de overheid zelf kan de FTAC uit eigen beweging de overheid adviseren over bestaande (oudere) wet- en regelgeving, die indruist tegen een gezonde marktwerking. Ook kan de FTAC adviseren over voorgenomen wet- en regelgeving van de overheid.

Verschillende stakeholders hebben tijdens de consultatie uitgesproken dat de overheid door middel van wet- en regelgeving de concurrentie (onbedoeld) beperkt. De FTAC heeft dan ook met de Minister van Economische Ontwikkeling afgesproken om waar mogelijk gezamenlijk te zoeken naar mogelijkheden voor deregulering. Dit betekent minder (onnodige) regels bij het zakendoen ten gunste van meer concurrentie.

2.3 Contact met de FTAC en het melden van mogelijke overtredingen

Consumenten en ondernemingen die mogelijke overtredingen willen melden kunnen terecht op de website van de FTAC www.ftac.cw voor het klachtenformulier, of kunnen contact opnemen via onderstaande contactgegevens. Signalen kunnen ook anoniem worden ingediend.

U kunt ook contact opnemen met de FTAC indien u guidance nodig heeft bij het aanpassen van gedragingen of afspraken van uw onderneming of branchevereniging.

Fair Trade Authority Curaçao

Pietermaai 6
Willemstad, Curaçao
T: +5999 461 00 67
F: +5999 461 00 68
E: info@ftac.cw

Postadres

Postbus 136
Punda, Curaçao

De bezoeken van de FTAC zijn – op werkdagen – van 9.00 tot 12.00 uur en van 13.30 tot 17.00 uur.

Raadpleeg voor meer informatie over de FTAC en haar activiteiten onze website www.ftac.cw en onze [Facebookpagina](#).